

FASE ITXIA

1 FASEA (10 - 12 UNTE)

Egun on denoi, gazteok!

Nausica naiz, zaindari-talde bateko kidea. Gure misioa, imajinatuko zenutenez, mundu justuago eta hobea lortzea da. Heroi bihurtu nintzen ni, Ama Lurrak tinka larria bizi duelako aspaldi honetan: planetako ballabideak gehiegi ustiatzen ari gara, gu aberasteko eta eroso bizitzeko, ustiatze horrek naturan nolako ondorioak dituen erreparatu gabe. Gehiegizko ustiapen horretatik lortutako aberastasuna, gainera, ez dago ondo banatuta gizaki guztien artean: batzuk izugarri aberatsak diren eta oparotasunean bizi direlarik, gehienek eragozpen latzak dituzte bizitzeko.

Zaindari izatea eta heroi bihurtzea erabaki genuenok egoera jasanezin horren kontra borrokan gabilta. Eginkizun erraza ez den arren, egin beharreko lana da. Ez da ezinbestekoa super-ahalmenak izatea, aski da borondatea eta konpromisoa agertzea. Eta horixe da, hain zuzen, zuengana ekarri nauena. Emititzen dituzuen bibrizioek adierazi didate zuek gure taldeko kideak izan zaitezketela, zaindari bihurtuta. Badakit gela honetakoek Ama Lurra eta bertan bizi diren gizaki eta animaliak babestu nahi dituztela.

Dagoeneko finkatua dago zuen misioa: Ama Lurraren aldeko Manifestua sortu eta, ondoren, munduan barrena zabaltzea. "Zer ote da manifestu izaneko hori?", galdetzen ari zarete. Printzipio edo konpromiso multzo bat da. Ama Lurraren aldeko zuen Manifestuan planeta mundu jasangarri eta justuagoa bihurtzen lagunduko duten proposamen guztiak agertuko dira.

Manifestua egiteko, datozen asteetan, gertatzen ari denaz informazioa jasoko dugu eta, gainera, injustizia sozialak eta naturaren endakatzeko geldiarazteko nolako neurriak hartu behar diren ikasiko dugu.

Zaindari lanari ekiteko prest al zaudete? Lehen urratsa soil-soila da: taldearen profil fitxa osatzea. Lehenik, borondatea erruz erakarriko duen izena asmatu behar duzue; ondoren, aukera ezazue bereizgarri izango duzen ikur edo logoa. Lurra salbatzeko zuen balentrien ezaugarria izango da hori.

Aurkez zaitezte, mesedez, gainerako zaindari-taldean aurrean eta has gaitezen gure misioan!

NIRE PROFILA

Zuen zaindari-taldearen nortasuna osatzeko, ikurrari goiburua bat erantsi behar zaio. Garrantzitsuen, mundu zabaleko gizakiekin partekatu nahi duzuen gogorraztea da. Nola egin hori? Ondoko jarduerak lagunduko dizue horretan.

1. JARDUERA

Has gaitezen planeta honetako errealitate desberdinak ezagutzetik. Hasteko, gogoeta egin behar duzue: Nolakoa da zuen bizitza? Ondo bizi zaretela uste al duzue? Zer daukazue, zer ez daukazue? Ondo bizitzeko beharrezkoak diren gauzak zein dira, zuen iritziz?

Onera izango da, seguruenik zuek ondo bizitzeko behar dituzuen lau gauzen zerrenda egitea; hau da, duin, seguru eta osasuntsu bizi ahal izateko ezinbestekoak zenituzketen elementuak. Ez dira zertan izan gauza materialak, immaterialak ere izan daitezke, hala nola maitatua izateko sentsazioa, adibidez.

Ondoren, idatz itzazue arbelean eta erabaki denen artean zein diren sei edo zortzi garrantzizkoenak.

Garrantzi handiko gauzez eta "ongi bizitze" kontzeptuaren esanahiaz gogoeta egiten segitzeko, irudi batzuetan mundu zabaleko beste txoko batzuetako gizakiak erakutsiko dizkizuet, hara:

Burkina Fason bizi den nekazari-abeltzaina da Hantou. Goizero behiak jetzi eta esnea ematen die bilobei gosaltzeko.

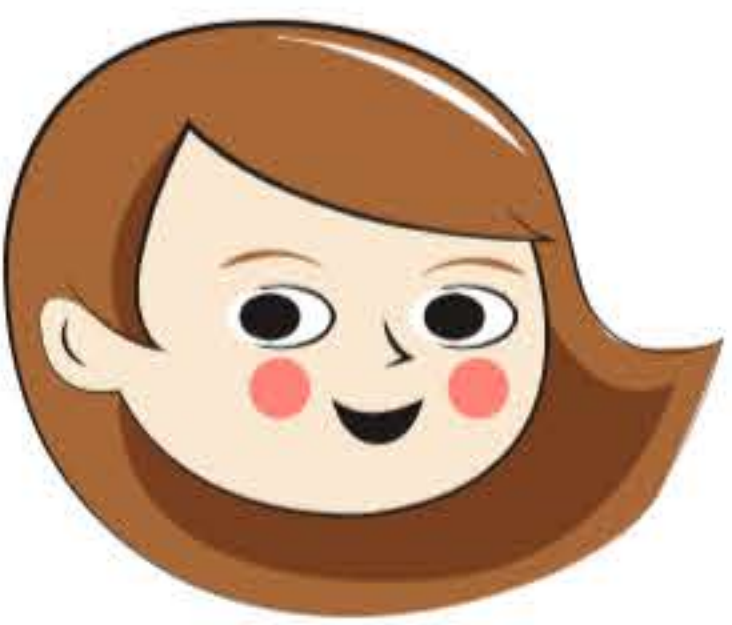
Munduan ia 750 milioi pertsonak ez dute ur edangarririk eguneroko bizitzan.

Dominikar Errepublikako biztanleriaren %71k arazo larriak dituzte etxebizitza duin bat izateko.

Espanian berrogei bat mila lagun "etxegabe" dira, Caritasen datuen arabera.

Egin gogoeta taldean irudi hauetaz eta bertako titularrez. Eztabaidatu zuen artean, errealitate hori eta aurreko jardueran egin duzuen zerrenda elkarrekin lotuz. Argazki hauek ikusita, zerrendako elementurik aldatuko al zenuke? Ba al dago ondo bizi ahal izateko gutxieneko ballabide kopururik? Batzuek ballabide horiek eskura eta beste batzuek eskuratzetik ez: justua al da hori?

2. JARDUERA

Horren gai lakarrak aztertu eta hausnartu ondoren, zer da zuentzat "ongi bizitzea"? Definizioa lauapabost lerrotan emango zenukete? Garrantzi handia du horrek, zaindariok planetako biztanle guztiak ongi bizitzea nahi dugulako.

Definizioa osaturik daukazuela, zuen zaindari-taldearen goiburua erabaki beharra dago. Goiburua horrek lehen jarduera hauetan hausnartu duzuen guztia bildu beharko du. Ba al dakizue zein den gure zaindari-taldearena?

"Gure konpromisoa: etorkizuna orekan."

Osatu orain ondorioak "ongi bizitze" kontzeptuaren definizioarekin eta gehitu goiburua profilari. Goiburua horixe izango da azkenean egingo duzuen manifestuaren esaldi nagusia.

ONGI BIZITZEA

BIDALI

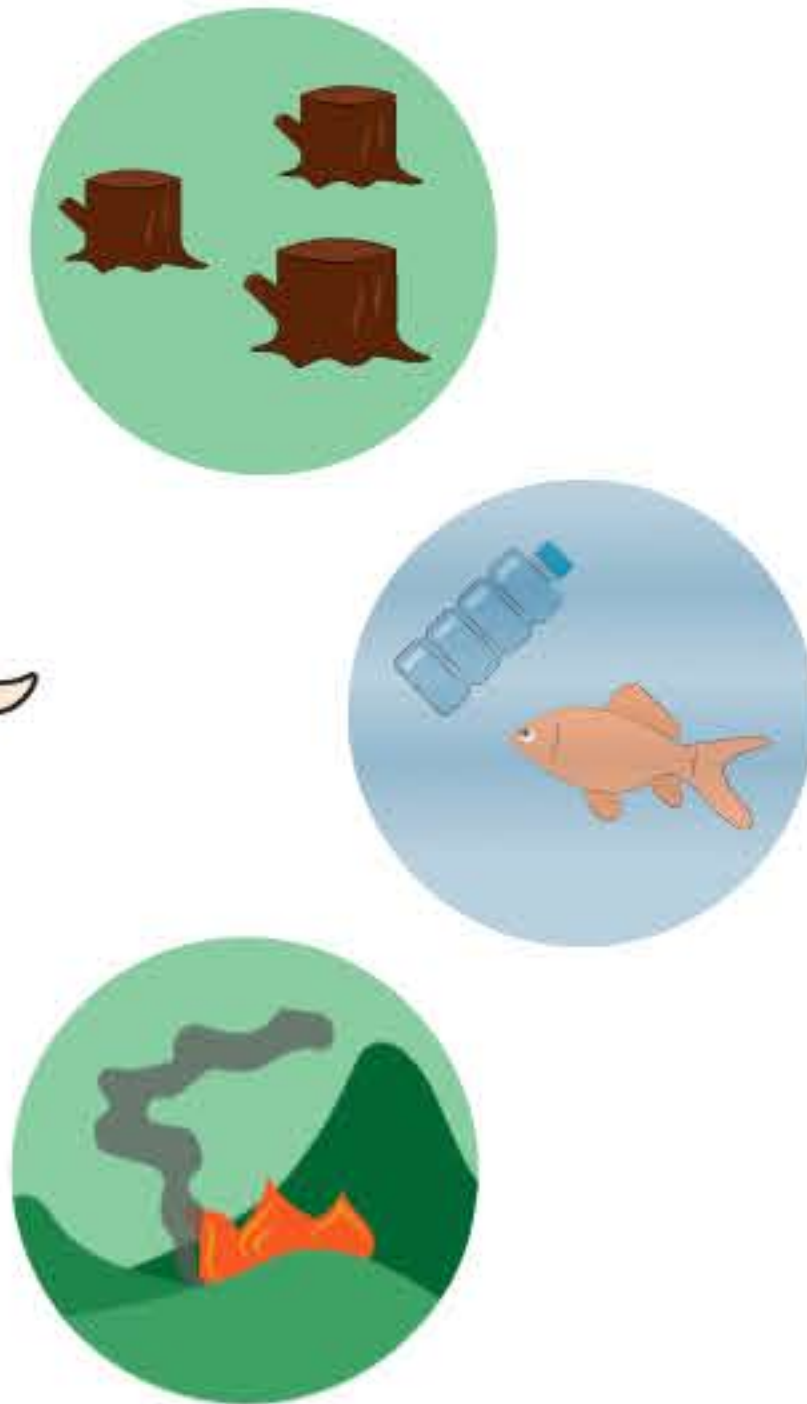
GURE GOIBURUA

BIDALI

FASE ITXIA

2 FASEA (10 - 12 URTE)

Ikusi dugunez, gizaki denek ez dituzte ongi bizitzeko beharrezkoak diren ballabideak eskura. Natura gau eta egun endakatzen ari gara, gehiegi ustiatzen ari gara baina, halaz ere, planetako biztanle askok bidegabeko egoera bizi dute: aberastasuna gutxi-gutxiaren eskuetan dago.

Ballabideak neurri gabe eta ardura gabe ballatzeak gure munduari (eta bertan bizi garen gizaki, animalia eta landareei) zenbat kostatzen zaion hartu beharra dago kontuan, ezinbestez. Ura kutsatzea, basoak soldu eta erretzea, ozonozko geruza suntsitzea, itsasoak plastikoz josita... Arriskuan dago gure planeta hau. Zaindari garen aldetik, bai gurekin bizi diren pertsonen, bai denon etxebizitzaz, Ama Lurrar arduratu behar dugu.

1. JARDUERA

Natura tratatzen dugun bezala tratatzeari ustea ezinbestekoa dala ulertzeko, hurengo bideo hau ikustea proposatuko dizuet. Eta dena askoz ere hobeki ulertzeko, ondoko galderei adi-adi begiratzea eskatuko dizuet. Ondoren, erantzuna eman beharko duzue:

- Nor ari da planetako ballabideak agortzen?
- Planetako ballabideak agortzen baldin baditugu, zer gertatuko da?
- Zer gertatuko zaie gizakiei planetako ballabideak agortzen baditugu?
- Basoak zergatik dira beharrezkoak? Nork du horien premia bizitzeko?
- Planetako basoak kontrolik gabe ustiatzen baditugu, zer gertatuko da?

2. JARDUERA

Orain, ikusi itzazue bi bideo hauek:

Noagaren egunkaria (Burkina Faso – Afrika)

Moinaren egunkaria (Bangladesh – Asia)

- Nolako arazoak nozitzen dituzte Noagak eta Moinak? Berak edo berdinak al dira? Zeintzuk dira bi kasuetan berdinak eta zeintzuk ez?
- Zeintzuk dira Noagaren herrialdeko lehortearen kausak? Beraiek eginiko zerbaitengatik ala beste batzuek eginiko zerbaitengatik? Horien herrian gertatzen ari dena bidezkoa al da?
- Zeintzuk dira Moinaren familiaren pobreziaaren kausak? Lanik ez egitea, akaso? Familia horri gertatzen zaiona bidezkoa al da?
- Nola hobetu dira Moina eta Noagaren bizimoduak? Hori agitu ez balitz zer gertatuko zen? Horiei eta horiek bezala bizi direnei laguntza ematea bidezkoa al da?
- Noaga eta Moinaren arazoak konpondu egin al daitezke natura-ballabideak eta planetako biodibertsitatea agortu gabe?

Galdera horiei eman beharreko erantzunak prestatzen ari zareten bitartean **Moinaren sekia** y el **Noagaren herriko iturria osatu behar** dituzue. Bikoteka, taldeka edo gelako kide guztiok batera egin dezakezue hori. Nahi baduzue, margotu itzazue marrazkiak, Moina eta Noagaren bizitzetan koloreak txertatzeko.

Nahiago baduzue, marrazki hauek eta gainerako zaindari-taldeek eginikoak horman parteka ditzakezue. Horrela, denok eginiko lana ikusi ahal izango dugu.

HARRESIA

3. JARDUERA

Galderen erantzuna eman eta marrazkiak koloreztatu dituzue larrik, idatz ezazue zein iritzi eta nolako emozioak sentitu dituzuen bideoak ikusten ahal izango dugu emakume horiek eguneroko bizimoduan nola sentitzen diren eta zergatik den azkenean Ama Lurraren aldeko benetako Manifestua egiten lagunduko dizuetelako.

ZER SENTITU DUT MOINA ETA NOAGA EZAGUTUTA

BIDALI

4. JARDUERA

Noaga, Moina eta horrelako emakumeak ezagutzea gustatu al zaizue? Orain proposatuko dizuedan jarduera honen bidez hobeki ulertu ahal izango dugu emakume horiek eguneroko bizimoduan nola sentitzen diren eta zergatik den garrantzitsua ballabideak gizatasunez banatu eta arduraz erabiltzea.

Orain, gela bost taldetan banatuko dugu, ausaz. Nork bere rolean sartuta eta bi parteak —Bizimodu duina eta Bizirautea— jokatu dituzue larrik, gogoeta egin behar duzue betetzea egokitu zaizuen gure egungo gizarteko rola. Batzuetan, besteren larrian sartzeak argi emateko balio izaten du... Jokoa amaitutakoan: Zer aldatuko zenukete munduan?

3 EASEA (10 - 13 UNITS)

4 FASEA (10 - 12 URTE)

Kaixo, gazteok, ni naiz berriro. Bidea bukatzen ari gara, baina gauza asko ikasi ditugu, ezta? Oroitzen al zarete Moina eta Noagarekin? Eta Gretarekin? Lagun askok, klima-aldaketaren kontra neskak egiten zuen borrokaren aldeko kartelak egin zituzten... Ikusi al duzue horrelakorik? Neska harro-harro egongo litzateke, noski, kartel horiek ikusita.

Halaz ere, amaitu aurretik eta gure misioari bukaera emateko beste joko bat proposatuko dizuet, azkena. Jarduera honen ardatzak hiru dira: zuek, zuek hemen ikasitakoa eta, planeta honen eta bertako biztanle guztien zaindari zareten aldetik, etorkizunean zuek egin behar duzuena.

1. JARDUERA

Joko hau “Klabe-hitzak” bataiatu dut eta, zaindariak garen aldetik, hartua dugun konpromisoa dela eta, hitz garrantzitsuez ikasi duguna deskubritzeko balio du. Txarteletan hitz hauek agertzen dira: berdintasuna, jasangarritasuna, justizia, ongizatea, ardura. Jorratu dugunarekin lotu-lotuak daude denak. Antolatu gela bost taldetan); bakoitzak hitz horietako bat aukeratu behar du. Taldetxo bakoitzak hitz horren esanahia landu, hausnartu eta talde nagusiarekin partekatu beharko du, egunotan ikasi denari dagokionez. Ondoren “Konpromiso” bat aukeratuko du, hots, mundua leku justua eta ingurumena jasangarri bihurtzen lagunduko duen zerbait egitera konprometituko da.

Eskegi horman konpromisoak, ahaztu gabe, hashtag honekin: **#commitment**. Era berean, begiratu gainerako taldeek nolako konpromisoak hartu dituzten.

HARRESIA

Manifestua

Zuen misioa honaino iritsi da. Dagoeneko super-zaindariak zarete denak, ni bezala. Mundua aldatzeko gauza zarete eta, gainera, halaxe nahi duzue. Zaindari-lanetan elkarrekin eman ditugun aste hauetan gauza asko ikusi ditugu. Gogoan al duzue jaso eta aplikazioan eskegi duzuen informazio guztia? Oraintxe da hura biltzeko unea, manifestua idazteko.

Gure mezua mundura bidali behar dugu, pertsonen eta partekatzen dugun “etxe-zaindari” izateko ardura hartzearen beharra zabaltzen lagun dezagun denon artean.

Manifestuan osagai hauek jaso behar ditugu:

1

Sarrera moduko atala: “ongi bizitzea” zer den azalduko dugu hor.

2

Pertsona askoren ondoeza eta gure planetaren agortzea probokatzen dituzten arazo larrienak zeintzuk diren.

3

Bidegabekeria horiei buelta emateko aukerak: zer egin dezakete pertsonek? Zer egin lezakete enpresek eta alderdi politikoek, arazoak konpontzen laguntzeko?

4

Etorkizunera begira, zer eskatuko genieke pertsonei, enpresei eta alderdi politikoei? Eskatera horiek eginda, zein asmo edo helburu betetzea espero dugu geroko?

5

Zein konpromiso hartu dugu aurreko jardueran?

Erantzuna emana duzue, aste honetan egin duzuen zaindari-lanak eginik. Orain, mundua hobetzen lagunduko duen mezua osatu behar dugu, gainerako herritarren aurrean defendatzeko.

Hemen bildu ditugun **manifestuek** inspirazioa piztuko dizuete, agian, zuen lanaren nondik norakoak taxutzeko.

Gogoan izan erantsi behar duzuela zuek sortutako logoa eta goiburua, manifestuaren edukiarekin batera. Bila ezazue informazio gehigarria manifestua osatu ahal izateko, beharrezkoa bada. Eta gogoratu aste hauetan ikasi duzuen guztia, zuen ondorioak deskargatuz!

ZER IKASI DUGU?

Amaitutakoan, eskegi artxiboa aplikazioan eta partekatu BLOGean, **#Manifest** hashtagarekin, Munduak Elkarlotu-zen edizio honetan esku hartu duten guztiek ikusi ahal izan dezaten. Eta begiratu ezazue besteek eskegitakoa, ahaztu gabe!

BLOG

5 FASEA (10 - 12 URTE)

Ederki, neska-mutilok! Gure elkarlana honaino iritsi da, oraingo. Baina gure borroka aurrera egingo du. Benetako super-zaindaria zarete, ni bezala, baina beste bi gauza egitera animatu behar zaituzten oraindik: nire alde eta gure misioaren alde: gainerako zaindaria-taldeen Ama Lurraren aldeko Manifestuak ikusi eta, bide batez, zuena senitartekoekin, lagunekin, ikaskideekin, etab., partekatu eta zabaldu, ahalik eta pertsona gehienengana iristeko.

Gure bideak bereizten dira une honetan. Zoragarria izan da zuekin batera jardutea. Zuek bezalako pertsonak dauden bitartean, borrokan jarraitzeko itxaropena eta kemena izango da.

Orain bananduko garen arren, berriro ikusiko gara apirilaren 22an, Ama Lurraren Egunean. Egun horretan mundu justu eta jasangarri baten alde borrokan gabiltzan super-zaindaria elkartuko gara, gure konpromisoa eta itxaropena ospatzeko.

Baduzue beste misio super-heroiko bat burutzeko! Heldu sormenari! Beharrezkoa da datorren apirilaren 22an zaindaria-talde guztiek zerbait berezia egitea: egintza globaleko eguna izango da hori. Pista bakarra emango dizuet: Biziaren Arbola. Antzinako eta indigenen kultura gehienetan arbolak berebiziko gunea betetzen du. Antzinako mexika edo aztekek sinesten zuten kosmoseko oihartzuna atzemateko gauza zirela arbola jakin batzuk. Zelden kulturaren, arbola sakratua munduaren euskarri nagusia zen. Biblian eta Kabalan ere leku nagusian agertzen dira. Budak, arbola baten gerizpean topatu zuen jakinduria. Iparramerikako jatorriko herriek "senide" deitzen diete arbolei. Ekialde Hurbileko herri nomada batzuetako emakumeak sabelean arbola apartak tatuatzen zituzten, ugalkortasuna erakartzeko. Egiptoko antzinako zibilizazioan arbolak biziaren eta heriotzaren arteko lokarritzat jotzen zituzten...

Arbola Naturaren ikurra da eta, aldi berean, munduko kulturen osagai bat. Gizaki guztien arteko eta gizakien eta Ama Lurraren arteko lokarria denez, gure ikurra izango da datorren apirilaren 22an.

Talde bakoitzak bere Biziaren Arbola sortzea eskatzen dugu zaindario. Nahi duten eran egin dezakezue: margotuta, zizelkatuta, gorputzarekin irudikatuta, ordenagailuz diseinatuta, horman marraztuta, hitzez osatuta, argazkian aterata... Muga bakarra zuen sormena da. Berdin dio kaktus urdina edo zotzez eginiko sahats ñimiñoa izatea. Denon artean zenbat eta espezie,

molde, kolore, tamaina eta itxura gehiago lortu, orduan eta hobe!

Ondoren, hormara igo beharko duzue, hauekin: #Earthday eta #Conectandomundos. Arbola hori eginda, biziarekin, planetarekin, gizakiekin eta bizidun guztiekin elkar hartzen duzuelako. Mundu justuago eta jasangarriago bat lortzeko konpromisoa hartzen duzue horrela.

Eta, ahal bada, denek ikusi beharko dute arbola. Ikastetxean, auzoan, senitartekoekin, lagunek, ingurukoekin... denek. Kontua da ingurua biziaren arbolez betetzea. Horregatik diogu Egintza Globaleko Eguna dela hori. Denek izan behar dute geure nahigabearen eta haserrearen berri.

Eta hori egintza bakarra ez izatea nahi baduzue, zerbait gehiago egin nahi baduzue... Zoragarri! Zuen konpromisoa erakusteko, adibidez, herriko Udaletxe aurrean protesta egin dezakezue; edo gertuko plaza bat pankartekin okupatzea, auzotarrak kontzientziatzeko; edo naturagune batera joan eta garbiketa egitea; edo kontzientziatze-jardunaldi bat antolatzea kultura-zentro batean; edo gai horri buruzko antzerki bat egitea herriko edo auzoko plazan; edo kalez kale batukada jotzen ibiltzea... Era berean, "Fridays for Future" ikasle-mugimenduarekin bat egin dezakezue, horrek, seguruena, protesta-ekitaldiren bat antolatuko baitu zuen inguruetan, dagoeneko mundu osoan zabaldua duelako presentzia.

Joan behar dut, gazteok. Gure arbola nola egin pentsatu behar dut. Handi-handia nahi dut, distira biziko hostoez apaindua...

Besarkada estua denoi, hurrengora arte.